

Motie afstandsbepaling en verbod gebruik metam-natrium (monam)

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 31 januari 2014;

gelezen de beantwoording van de artikel 44-vragen d.d. 21 januari 2014 inzake het gebruik in de landbouw van metam-natrium (monam) en verwijzend naar bijgevoegde toelichting;

constaterende dat:

- gebruik van dit middel versnipperd over heel Zeeland plaats vindt, met een lichte concentratie in Oost Zeeuws-Vlaanderen en op Tholen;
- in het Omgevingsplan geen afstandscriteria zijn opgenomen in relatie tot het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen;
- het middel sinds 2010 in de Europese Unie verboden is, maar in Nederland tot eind 2014 ontheffingen zijn / worden verleend;
- het conceptrapport van de Gezondheidsraad bevestigt dat bij de toelating van bestrijdingsmiddelen onvoldoende is gekeken naar de effecten op de gezondheid van omwonenden;

dragen het college op:

- ~~uiterlijk in de Statenvergadering van 4 juli 2014 of zo mogelijk eerder Provinciale Staten een voorstel tot wijziging van het Omgevingsplan aan te bieden voor het instellen van een 100m zone in relatie tot het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen;~~
- bij de verantwoordelijke minister en staatssecretaris te bepleiten zo snel mogelijk een eind te maken aan de ontheffingenreeks voor het middel monam ergo het niet meer toe te staan conform het EU-verbod;
- een afschrift van deze motie te zenden aan de leden van de Tweede Kamer, het kabinet en het IPO;

en gaan over tot de orde van de dag.

Toelichting bij motie bollenteelt

De beantwoording van onze art. 44-vragen over het gebruik in de landbouw van metam-natrium (monam) heeft ons zeer teleurgesteld. Uit de beantwoording blijkt tot onze schrik dat het middel verspreid over heel Zeeland wordt toegepast (zie de beantwoording van vraag 1). De afstandsbeperking in het omgevingsplan blijkt voor meerdere interpretaties vatbaar. Het college stelt feitelijk dat er geen norm is omdat het bollengewas in geen enkele categorie valt. Het is geen landbouw, geen tuinbouw, het is niets.

Desondanks wordt fors gebruik gemaakt van het gevaarlijke grondontsmettingsmiddel metam-natrium. Dit is een zeer omstreden bestrijdingsmiddel dat onder andere wordt gebruikt in de lelieteelt. Het middel brengt grote gevaren met zich mee voor mens en milieu. Dieren raken erdoor vergiftigd en met name kinderen kunnen (later) ernstige gezondheidsklachten krijgen, zoals longoedeem, als zij aan uitdamping van het middel worden blootgesteld. In 1991 werd metam-natrium daarom al door de Nederlandse overheid aangewezen als een stof die zo snel mogelijk zou moeten worden gesaneerd, uiterlijk in 2000. Dat is niet gebeurd.

Sinds 2010 geldt een Europees verbod, maar ook dat wordt in Nederland niet opgevolgd. Minister Verburg, staatssecretaris Bleker en (in afwachting van nader onderzoek door de Gezondheidsraad, dat er in januari 2014 had moeten zijn) staatssecretaris Dijkzwa verlenen steeds ontheffingen voor gebruik van het gif. Een Kamermeerderheid¹ wil het gebruik van dit middel stoppen. Dijkzwa wil eerst een debat over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen met het advies van de Gezondheidsraad. In het conceptrapport² van de Gezondheidsraad, dat al openbaar is, wordt bevestigd dat bij de toelating van bestrijdingsmiddelen onvoldoende is gekeken naar de effecten op de gezondheid van omwonenden.

Het college van Gedeputeerde Staten neemt, ondanks de ernst van de zaak, in deze geen verantwoordelijkheid. Gemeenten moeten het maar in het bestemmingsplan opnemen.

Ondertussen is er nog geen vastgesteld beleid. Eerst komt er een Kamerdebat met minister Schippers van Volksgezondheid en staatssecretaris Dijkzwa van Economische Zaken. Een datum daarvoor is nog niet bekend. Reden genoeg om als provincie niet stil te zitten. In bijgaande motie wordt een tweesporenbeleid voorgesteld:

1. zo snel mogelijk het Omgevingsplan 2012 – 2018 aanpassen door het instellen van een 100m-zone;
2. de leden van de Tweede Kamer oproepen om zo snel mogelijk een einde te maken aan het verstrekken van de ontheffingenreeks voor het middel monam;
3. de Tweede Kamer steunen in het meerderheidsvoornemen het gebruik in de landbouw van metam-natrium (monam) te verbieden.

¹ PvdA, PVV, D66, SP, GroenLinks, 50plus, Partij voor de Dieren (vragenuurtje d.d. 20 november 2013)
<http://www.bollenboos.nl/pdf/Kamer%20wil%20af%20van%20gevaarlijk%20landbouwgif%2029-11-2013.pdf>

² http://www.gezondheidsraad.nl/sites/default/files/OCR_Gewasbescherming_omwonenden_2013.pdf
Zie met name blz. 110 ev.